

Riidepuu ei ole pakend ega vatt vanapaber lk 2

Pesamunad pääste- ametus ja sõbrapäev lasteaias lk 3

Mälestustekogumik "Järvakandi läbi sajandite" lk 3

Kõigi Maade Klaasipuhujad, Ühinege!

Järvakandi Kaja

NR 2 (136)

VEEBRUAR/MÄRTS 2008

Luiged Nõlvasoos 16. märtsil 2008

Arne Kiin

Kevad tuleb ikka, ka siis, kui talve pole olnudki. Juba märtsi esimestel päevadel käisid metshaned Nõlvasoo laukaid uurimas. Luiged lendavad ringi, salguti ja paariviisi, otsivad kohti kus vesi lahti. Päevapikkuse passimise järel nõustus üks seltskond pildilegi jääma.

Selleks, et varajast kevadet tähele panna, pole tarviski alevist välja minna. Märtsikellukesed õitsevad iga akna all, hommikune linnukoor läheb iga päevaga valjemaks. Ühel hommikul kuulasid laps ja noor ema teineteisel käest kinni hoides lasteaia väravas tükki aega rähni põristamist. See on hea märk. Inimene, kes argipäevavarustus unustab ennast viieks minutiks minulaulu kuulama, vaatab selle järel maailma pisut teistsuguste silmadega. Kes loodust märkab, see mõistab teda ka hoida.

Norra tütarlaps Järvakandis kogemusi omandamas

Kuidas juhtus selline lugu, et Järvakandi Klaasistuudios töötas 10.-18. märtsini kahe klaasipuhuja asemel kolm meistri meest? Kes oli siis see kolmas meistri mees, õigemini küll noor meistertüdruk?

Minu nimi on Maria Thoresen ja ma olen pärit Norrast. Olen kasvanud Oslo lähisel Nesoddenis. Praegu aga elan ja õpin hoopiski Rootsis Kosta Boda nimelises väikeses kohas.

Mida ja miks Sa Rootsis õpid?

Olen praegu Kosta Boda klaasikooli teisel kursusel ja õpin seal klaasipuhujaks. Rootsis aga sellepärast, et just seal on võimalus seda eriala omandada. Kosta Boda asub sellises piirkonnas, mida nimetatakse Klaasi Kuningriigiks. Selles piirkonnas on lähestikku üle viieteistkümmet klaasikoja. Kostas ja Orreforsis paiknevad ka kuulsad klaasivabrikud, mille juures ongi eraldi klaasikoolid, kus õpetatakse spetsiaalselt just klaasitöölisi. See on üks väheseid kohti Euroopas, kus saab seda eriala omandada. On olemas

küll palju klaasistuudioid, kuhu saaks võibolla õpipoisiks minna, aga eraldi klaasikooli väga palju ei ole. Kosta Boda klaasikool alustas juba seitsmekümendatel aastatel, seega on ka seal pikaajalised traditsioonid. Kosta klaasivabrik tegutseb aga juba 1742. aastast.

Kuidas saab Kosta Bodas õppida klaasimeistriks?

Meie koolis on kokku 65 õpilast ja kaks eraldi suunda. Mina õpin põhjamaadele suunatud poole. See tähendab seda, et meie kursusele on kokku tulnud inimesi nii Norrast, Taanist kui Soomest. Rootslased ise moodustavad teise suuna ja nemad saavad klaasipuhumist õppida gümnaasiumi kõrvalt. (See on justkui Eesti mõistes kutsekool.) Õpime klaasipuhumist, -lihvimist, -lõikamist ja liivisõvitustehnikat.

Kool asub klaasivabriku juures ja on mõeldud just selleks, et koolitada Kosta vabrikusse uusi noori klaasipuhujaid. Seetõttu on ka koolis antavad puhumisülesanded seotud klaasivabrikus kasutatavate tehnikatega ja mees-

Maria Thoresen klaasistuudios oskusi täiendamas.

Eili Soon

konnatöö harjutamisega. **Kas siis enamus kooli lõpetanuid saab tööd kohalikus klaasivabrikus?**

No tegelikult ei taha keegi eriti vabrikusse tööle minna. Enamus tahaksid rajada oma isikliku klaasikoja, sest see on palju huvitavam, kui päevast päeva vabrikus ühte ja sama rasket tööd teha. Praegu moodustavadki enamiku vabriku töölistest pensioniealised mehed. Meie käime muidugi vabrikus kohustuslikul praktilikel neid aitamas. Seejuures on naljakas see, et meie kooli 65st õpilasest on vaid 5-6 noormeest, ülejäänud on kõik noored tüdrukud. See-

ga avaneb tihti vabrikus naljakas pilt: vanad mehed ja noored neiud.

Kas Sa ise oled mõelnud minna kohalikku vabrikusse tööle?

Olen mõelnud oma tuleviku peale küll. Tegelikult tahaksin ma peale kutsekooli minna veel ülikooli. Õppida võibolla pedagoogikat, sest mulle meeldivad noored ja mulle meeldiks töö, kus saab palju inimestega suhelda. Täpselt ma veel ei tea, tahan veel palju ringi reisida, aga võibolla rajan kunagi hoopiski oma klaasistuudio. Selleks aga pean veel kogemusi juurde saama. järg lk 4

LÜHIDALT

Taarapunkt sulges ukse

Alates 3. märtsist ei võeta Järvakandis enam vastu taaskasutuspakendeid, põhjuseks see, et seni Järvakandis klaas- ja plastaara kokkuostuga tegelenud OÜ Adelan lõpetas siin tegevuse.

Pakendiseaduse §20 alusel peab taaskasutuspakendite kokkuostu korraldama pakendiettevõtja, Järvakandis seega Rapla TÜ (kauplus Kandi omanik). Ühistu juhid on ka seda teha lubanud, märkides siinsele vallavalitsusele saadetud vastavasisulisel kirjas, et võimalusel paigaldatakse Järvakandi taaraautomaat. Paigaldamise tähtaegu esialgu siiski ei nimetata.

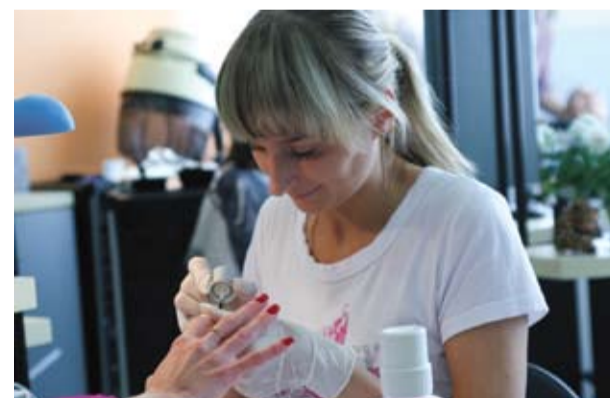
Olukorda selgitanud Rapla TÜ ärijuhi Ülle Ojasoo kinnitusele tuli taarapunkti sulgemine ühistu jaoks ootamatult, seetõttu viibib ka lahendus. Tema sõnul ei ole kaupluses Kandi, arvestades tööjõudu ja tehnoloogiat, võimalik käsitsi pakendeid kokku osta.

Koolihoone sai uued aknad

Kevadisel koolivaheajal paigaldas AS Glaskek gümnaasiumi 1960. aastate teisel poolel valminud õppekorpuse klassiruumidele uued aknad. Akende hind koos paigaldamise ja välisviimistlusega on 293 tuhat krooni. Akende siseviimistlus tehakse järk-järgult kooli tööjõuga.

Helen Vesik Baltimaade kolmas

Järvakandis ilusalongi pidav ja samas ise küünetehnikuna ametis olev Helen Vesik osales märtsi alguses Vilniuses toimunud Baltimaade küünedisainimeistrivõistlustel, kus saavutas 15 osaleja seas auhinnalise kolmanda koha. Küünekaunistamisel hinnati originaalsust, värvide sobivust, maalitava teema kandumist küünelt küünele, käelt käele, samuti töö raskusastet. Heleni töö põhines talvemotiividel.

Helen Vesik küünehooldust tegemas.

Erakogu

Taisto kaugbussiliinil nr 66 uued väljumisajad

Alates 10. märtsist muutus Taisto kaugbussiliini nr 66 Tallinn – Kohila – Rapla – Järvakandi – Väandra – Suure-Jaani – Viljandi sõiduplaan. Nüüd sõidab liini nr 66 teenindav buss ainult Tallinna ja Suure-Jaani vahel.

Buss väljub Tallinnast iga päev kell 6.45 ja Järvakandist 8.25. Suure-Jaanist hakkab buss tagasi sõitma kell 15.30, väljudes Järvakandist vastavalt kell 16.45. (vt ka www.taisto.ee)

Uuenev vallaleht ootab lugejate kaastööd

Nagu lugeja märgata võib, on käesolev lehenumber varasemast veidi erinev: muutunud on välisilme ja teisenemas mõneti ka lehe sisustruktuur. Uuendused on sündinud koostöös nüüdsest Järvakandi Kaja trükkiva (ja ka küljendava) Paides asuva ettevõttega Kuma.

Sisulise poole pealt loodame alevirahva rolli suurenemist nii probleemsetest teemadest kui ka positiivsetest arengutest kirjutamise osas – ehk siis sooviksime avada lugejate poolt saadetud kirjade põhjal koostatava arvamusrubriigi (võimalikke kaastöid, seisukohavaldusi, arvamusi jms ootame toimetuse meiliaadressil kaja@jarvakandi.ee, vajadusel võib kaastööde kohaletoimetamiseks kasutada ka vallamaja seinal asuvat postkasti). Oodatud on ka kõik ettepanekud, kuidas lehte senisest paremaks muuta.

Meeldivale koostööle lootma jäädes
Järvakandi Kaja toimetus

VOLIKOGU

Algati detailplaneering

27. veebruaril otsustas volikogu algatada Eidapere tee ja 1. Mai tn vahelisele alale (6,9 ha) jääva maa-ala detailplaneeringu. Selle eesmärgiks on eelnimetatud territooriumile Klaasimuuseumi hoonete laienduse, puhkeala, parkla ja ligipääsuteede rajamine.

Algati ka Uue tn lõunapoolsel küljel Kooli tn ja Tallinna mnt vahelise ala detailplaneering, eesmärgiks sinna 12 väikeelamu ehitamine ning kruntidele ligipääsuteede rajamine.

Muudeti osaiingu põhikirja

Volikogu otsustas lisada Osaiing "Järvakandi Kommunaaal" põhikirja punkti "Osaiingu tegevusalad" järgnevad alapunktid: ehitamine, projekteerimine, omaniku järelevalve ja ehitusjuhtimine.

Kinnitati teenistujate koosseis ja palgamäärad

Volikogu kinnitas oma määrusega Järvakandi Vallavalitsuse teenistujate koosseisu ja palgamäärad:

- 1) juhid (vallavanem, abivallavanem, vallasekretär, finantsjuht) 15000 kuni 25 000 krooni;
- 2) nõunikud (sotsiaalnõunik, majandusnõunik, ehitusnõunik) 10 000 kuni 18 000 krooni;
- 3) vanemametnikud (raamatupidaja-ökonomist, sekretär- registripidaja, korrakaitseametnik) 9 000 kuni 16000 krooni;
- 4) abiteenistujad (IT-spetsialist (0,5 kohta), koristaja (0,75 kohta) kuupalga alammäärast kuni 6 000 krooni.

Pedagoogide töötasustamise alused

Volikogu kinnitas määruse, mille põhjal on õpetajate palga alammäärad järgmised: noorempedagoog 9516 krooni, pedagoog 10 077 krooni, vanempedagoog 11 517 krooni ja pedagoog-metoodik 13 908 krooni. Kooli direktori töötasu on 30% suurem kehtivast vanempedagoogi palga alammäärast ja direktori asetäitja õppe- ja kasvatusalal palgamäär on 10% madalam kehtivast direktori palgamäärast.

Järvakandi Vallavolikogu 17. 11. 2005. a. otsuse nr 37 "Järvakandi Vallavolikogu alatiste komisjonide liikmete kinnitamine" muutmise

Lähtudes komisjonide esimeeste poolt tehtud ettepanekutest otsustas volikogu lisada vallavolikogu alatise eelarvekomisjoni koosseisu Malle Miilmanni ja alatise sotsiaalkomisjoni koosseisu Katrin Anto. Istungi päevakorras oli ka konstaabel Kristel Kesküla info, korterriomandi Rahu tn 11-2 kinkimine vallale ja maa riigi omandisse jätmise.

Põhjalikumalt on volikogu poolt kinnitatud õigusaktidega (s.h ka eelarvega) võimalik tutvuda valla internetikoduleheküljel (www.jarvakandi.ee), raamatukogus või vallamaja infotoas. JK

Riidepuu ei ole pakend ega vatt vanapaber

ehk veelkord valla jäätmemajandusest (vt ka JK nr 12, detsember – jaanuar 2007/ 2008)

Et jäätmete sorteerimine elanike poolt enne nende ladustamist võimaldas lisaks keskkonnasäästlikuma elustiili juurutamisele vähendada majaanikel ja korteriühistutel ka prügimajandusega kaasnevat kulutusi, paigaldasid jäätmevedajad koostöös vallavalitsusega alevisse täiendavaid pakendi- ja vanapaberimahuteid.

Uued avalikud taaskasutatavate jäätmete, s.o paberi-papi- ja pakendimahutid on paigutatud Rahu tänava lõppu, Uue tänava algusesse, kooli ning lasteaia juurde.

Olen pisteliselt käinud vaatamas, kuidas nende sisu välja näeb. Kui enamuses võib olukorraga rahule jääda, siis paraku on ikkagi inimesi, kes pole seni aru saanud, mida võib panna paber-papi- ja mida pakendimahutitesse. Nii olen avastanud, et paberi hulka on visatud vatti ja remondi käigus seinast eemaldatud paberit, pakendimahutisse aga riidepuid ja muid olmejäätmeid.

Kurvaks teeb asjaolu, et osa inimesi ei soovi austada neid, kes korralikult oma jäätmeid sorteerivad ja õigesti mahutitesse paigu-

tavad. Kuidas teisiti mõista olukorda, kus pakendimahutisse visatakse mädanenud kõrvits. See rikub kogu mahuti sisu ja jäätmekäitleja ei käsitle seda enam kui taaskasutatavat jäädet ning jätab mahuti tühendamata.

Kui olukord selliselt jätkub, oleme sunnitud avalikud mahutid kõrvaldama, sest jäätmevedaja (Väätsa Prügila) keeldub selliselt risustatud mahuteid tühendamast.

Või tuleb mahutite juurde paigutada kaamerad, et tuvastada need, kes pahahtlikult mahuteid risustavad? Süüdlase tabamise korral ootab teda üpris kopsakas rahaträhv.

Praegu toimib graafik, kus ühel nädalal tühendatakse pakendi- ja teisel nädalal paber-papimahuteid. Paraku selline korraldus täielikult ei rahulda, sest osades piirkondades täituvad mahutid tunduvalt kiiremini, seda eriti Vana-Asula tänaval. Kahtlemata on sealsed mahutid ka liiga pisikesed, oleme tellinud küll suuremad, aga seni pole tellimust rahuldatud.

Olukorra leevendamiseks

Pakendikonteinerid täituvad kiiremini, kui jäätme-firmad neid tühendavad.

Jaanus Randla

soovitus – kasutage mõnda teises piirkonnas olevat mahutit. Järvakandi pole ju nii suur, et ei jõuaks natuke kaugemale jalutada (näiteks teenidusmaja taha, lasteaia juurde, bussijaama parklasse või Mai tänava algusesse).

Käesoleva aasta teisest poolest saab Järvakandi juurde jäätmete kogumispunkti, kuhu saab viia peaaegu kõiki taaskasutatavaid jäätmeid, s.h suurjäätmeid, elektroonikat, akna klaasi, vanametalli, biolagunevaid aia- ja pargijäätmeid jms.

Selle ehitamiseks saime SA-lt Keskkonnainvesteeringute Keskus pisut üle 1,8 miljoni krooni toetust, millele lisandub valla omaosalus. Ehitustööd algavad kohe kui ilmastik seda lubab.

Praegu ette valmistatava jäätmehoolduseeskirja kohaselt on kortermajad tulevikus ise kohustatud endale taaskasutatavate jäätmete mahutid muretsema. Tõsi, eelnõu kohaselt tekib selline kohustus alates 01. jaanuarist 2010.a. See aga ei tähenda, et ühistud ei võiks juba nüüd ja praegu korraldada oma territooriumil jäätmete sorteerimist.

Praegu on ettevalmistusjärgus uus valla jäätmehoolduseeskiri. Selle eelnõuga saab tutvuda valla kodulehel, vallavalitsuses või raamatukogus. Enne selle kinnitamist volikogus (tõenäoliselt aprilli volikogu istungil) saab igakuks veel esitada omapoolseid arvamusi, ettepanekuid. Peale eeskirja kinnitamist volikogus on see kõigile tähtsaks.

Sirje Mett
abivallavanem -
arendusnõunik

Terviserada karjub appi

Sel talvehooajal läks suusatamisega, nagu läks, kuid ilm soosis seevastu metsajooksu, kepikõndi jms. Paraku juhtus ka, et tervisejooks lõppes hoopis nikastatud jalaga. Jõulude paiku käisin isegi verivorste naha vahelt välja ajamas ja käis minugi jalga korra pahempidi ära - seekord läks siiski õnneks ja nädalapäevad hiljem oli ka rajalõik juba silutud.

Ah et miks seda siis siluda tuli? Nimelt on mõningad kohalikud ja ka mõned siin aeg-ajalt oma sõiduuskusi lihvimas käivad kaugemalt tulnud motokrossihuvilised arvanud, et nende jaoks seda rada korras hoitaksegi ja kuna ühtki märki ees ei ole, siis anname aga minna!

Ah, et tehti ju siledaks? Tehti küll, kuid rehadega ei käinud terviserajal mitte rajalõhkujad ise, vaid "va-

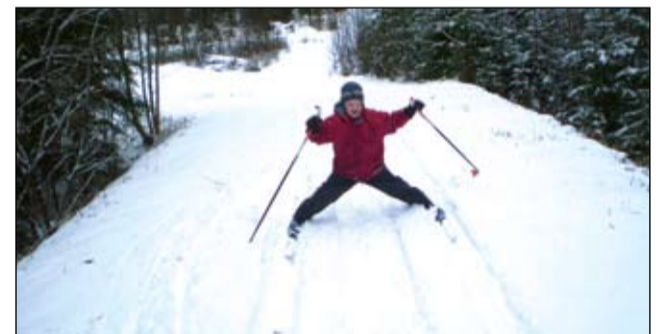

Margus Sepp terviserada korrastamas.

3x Margus Sepp

nad suusahundid" Paavo ja Kalle. 17. veebruarist olid "kännivaod" jälle tagasi ja seekord võtame naabrimehega rehad ise kätte.

Margus Sepp
rahvasportlane

Terviserajal ei käi lustimas mitte ainult tsiklimehed: pildil noor suusasõber oma sõiduvahendeid (suuski) mootorsaanijälgedesse sobitamas.

Rajale on viimastel nädalatel kaevatud ka ohtlikke süvendeid: ihe laskumise alumisse otsa tekkinud omaalgatuslik "liiva-karjäär", mille juures ka selgesti nähtavad traktorijäljed.

Volikogu kinnitas eelarve

Järjekordsele korralisele istungile kogunes volikogu 26. märtsil.

Kuulanud ära ettekande eelarveprojekti sisse viidud parandustest, otsustas volikogu Järvakandi valla 2008. aasta eelarve mahus 27343350 krooni kinnitada.

Vallavanem Mart Järvi sõnul lähtuti tänavuse

eelarve koostamisel prognoosidest, mis koostati möödunud aasta eelarve täitumise ja laekumiste alusel ning arvestati ühtlasi riske, millised tulenevad alanud majanduslangusest. Suuremat tähelepanu on pööratud hariduse ja kultuurivaldkondade rahastamisele. Tähelepanu on pööratud

nii palkade tõusule kui ka investeeringutele. Oluliselt tõuseb ka investeeringute maht teede ja tänavate renoveerimisse ning tänavavalgustuse kaasajastamisse. Võrreldes eelmise aastaga on eelarve maht kasvanud veidi üle 4.2 miljoni krooni, millele lisanduvad veel rahalised vahendid, milliseid

oleme taotlenud Euroopa Liidu struktuurfondidest ja muudest rahastamisallikatest. Loodetak lisavahendite kogusumma peaks kujunema üle 10 miljoni krooni. Kasv on kavandatud eelkõige tulumaksu laekumise tõusust ja struktuurfondidest saadavate vahendite arvelt. JK

“Pesamunad“ päästeametis

Ühel veebruarikuu udusel hommikul võtsime lasteaed Pesamuna keskmise ja vanema rühma lastega ette teekonna Päästeameti Järvakandi tugikomandosse.

Miks sinna? Aga sellepärast, et meie lasteaias on juba traditsiooniks saanud korraldada igal aastal “112 nädal”, mille käigus tutvustame lastele kiirabi-, politsei- ja päästeameti tööd. Kiirabi me muidugi kohale kutsuda ei saa, aga rääkida nende tänuväärsest tööst saame me ometi. Küll aga oleme lasteaeda kutsunud politseiametnikke Raplast, kes alati ka kohale tulevad, ning kohaliku päästekomando oma tehnikaga ja varustusega.

See, kui laps on eelnevalt kuulnud teemast mitte ainult lasteaias õpetaja käest, vaid otseselt antud töö tegija käest ning saanud oma käega katsuda ja oma silmaga näha kõike, mis selle teemaga seotud on, teebki selle lapse jaoks huvitavaks ja meelde jäävaks. Õpetaja ülesandeks on innustada asja edasi uurima ja uusi oskusi õppima. Iga kogemusega õpivad lapsed, et neist peetakse lugu ja neid armastatakse. Nad teavad, et nende vajadusi ja soove arvestatakse, sest kui õpetaja annab tundi, ei pea see veel tähendama, et laps õpib. Lastele tuleb õpetada pigem arusaamist ja tähenduse leidmist ning alles siis, kui lastel on tekkinud huvi ja nad on selleks valmis, hakkab õpetaja õpetama.

Päästeametis olid õpetajaametis pealik Marko Matson, Rivo Rüüs ja Endel Laasmaa. Kõigepealt mindi garaaži. Mis võiks lastele rohkem huvi pakkuda, kui tuletõrjeautod ja nende varustus. Loomulikult prooviti pähe kiivreid ja roniti auto kabiini, et tunda enast päris tuletõrjajana. Siin võiks arvata, et selline asi pakub huvi ainult poistele, aga ega tüdrukudki poistele alla jäänud. Esitati palju küsimusi, millele meie “meesõpetajad” olid lahkesti nõus vastama. Edasi tutvustas onu Marko meile uusi ilusaid olme- ja puhkeruume, samuti ei jäänud tulemata kommid ning klepsud.

Sellega meie külaskäik aga veel ei lõppenud. Õues avanesid garaažiuksed ja välja aeti kaks tuletõrjeautot. Küsimuse peale: “Kas vett ka laseme?” saadi loomulikult vastuseks jaaaa! Tekkis kohe järjekord ning nii poisid kui ka tüdrukud said oma käte jõul koos onu Rivoga veejuga sihtida - kes kõrgemale, kes kaugemale. Onu Marko pani masinal isegi sireeni ja vilkurid tööle, nii et lapsed võisid enast tunda päris ehsate tuletõrjajadena!

Kui kogu vesi oli paagist välja lastud ja lõuna hakkas juba kätte jõudma, tuli hakata lasteaiapoole tagasi liikuma. Andsime üle tänukaardi sooja vastuvõtu eest ning tegime rohkesti fotosid.

Lapsed võisid end tunda päris ehsate tuletõrjajadena.

Lasteaias oli veel mitu päeva elavat arutelu ja mängu päästeametis nähtu, kuuldu kohta ning küsimusele “Kas meeldis?” vastati üheskoos jaa!

Selline sundimatu õhkkond võimaldabki lastel õppida erineval tasemel, ilma, et neid võrreldakse üksteisega ja ilma kohustuseta teha kõiki asju ühtemoodi “korralikult”. Mängimine ja kujutlemine on lapse tunnete väljendamise ja oma maailma mõistmise viisid.

Täname südamest Marko Mat-

sonit, kes on alati nõus kas ise kohale tulema või meid päästeametis vastu võtma, samuti Rivot ja Endlit!

Aafrika vanasõna ütleb: “Lapse üleskasvatamiseks on vaja tervet küla.” Teie tulite oma osaga väga hästi toime! Meie püüame anda oma panuse lasteaias.

Suur tänu Pesamuna laste ja õpetajate poolt ning jõudu teie raskes ja väga tänuväärsest tööst!

Sirje Ahtijainen

Lasteaed Pesamuna lasteaiasõpetaja

Mälestuste kogumik “Järvakandi läbi sajandite”

Jaanuari keskpaiku nägi Pärnu trükikojas Pajo trükivalgust Järvakandi inimeste mälestuste kogumik, mis on loogiliseks jätkuks ja laienduseks mõned aastad tagasi ilmunud minu raamatule „125 aastat Järvakandi klaasitööstust“.

Raamatu väljaandjaks on MTÜ Järvakandi Arendusselts ja rahastajateks Kohaliku Omaalgatuse Programm ja Järvakandi Vallavalitsus. Kõik mälestuslood ja näidendi (nii võis Järvakandi klaasivabriku asutamislugu olla) on kirja pannud kunagised ja tänased Järvakandi valla inimesed. Sajandivanused mälestused ja dokumendid on saanud Eesti Kirjandusmuuseumi kogudest. Fotod pärinevad autorite erakogudest, Järvakandi Klaasimuseumist, Mahtra Talurahvamuseumist ja Sillaotsa Talumuuseumist. Täna-

sed fotod on teinud Mart Järvik, Arne Kiin ja Allan Kima. Pean siin vabandama paari trükivea pärast, mida on teinud kujundaja arvutiprogramm. Leheküljel 8 – Eero Vaikre ei juhi OÜ-d Klaasikoda, vaid töötab ja juhib OÜ-d Klaasistuudio. Eili Soone Eidapere Klaasitööstuse Kooli loos leheküljel 57 on teise lausesse ei tea kust tekkinud sõna „raske“, mis on üleaarne. Kogumiku võite leida Järvakandi Aleviraamatukogus ja Järvakandi Klaasimuseumis.

Mälestustes on suur osakaal koolimälestustel. Järvakandi koolist on suuremal või väiksemal määral juttu Elfride Jassiku, Aino Perviku, Kalju Lutsu ja Väino Rajasaare lugudes. Siin kasutan võimalust, et kummutada tõenäoliselt „Maalehe“ sügisese haridusartiklil põhinev kuulujutt meie kooli saa-

tusest ja kinnitada JÄRVAKANDI GÜMNAASIUM I EI MUUDETA PÕHIKOOLIKS. MEIE KOOL JÄÄB KESKHARIDUST ANDVAKS ÕPPEASUTUSEKS. Puhugu Haridus- ja Teadusministeeriumis tuuled, mis suunas tahes (täna Soome poolt, maakonnakeskustesse teeme mammutgümnaasiumid), õigus kooli saatuse otsustamiseks on ainult kohaliku omavalitsuse volikogul. Vajadusel pingutame püksirihma ja hoiame teisalt kokku, aga kooli rahatatakse piisavalt tema püsimiseks, arendamiseks ja külgetõmbavamaks muutmiseks.

Tagasi mälestuste juurde. Vaadeldav raamat lõpeb mälestustega 1970. aastate alguses. Käsitlemata on paljud aastad: nn nõukogude stagnatsiooniaeg, mil alevielu ei seisnud, vaid ehitati suurelamud, tänane rahvamaja ja

edenes kultuurielu, järgnev laulev revolutsioon, taasiseseisvumine, kombinaadi Järvakandi Tehased lõpp ning uue ettevõtluse algus. Kutsun järvakandilasi kirja pane-ma oma mälestusi ajast, mis tundub lähiajaloo, kuid vajab siiski jäädvustamist. Arvan, et kasutades programme ja fonde projektitaotluste rahastamiseks, suudan kindlustada järgmise aasta alguses. Tean ka eestlase kaasasündinud tagasihoidlikkust ja mõningast vastumeelsust kirjatöö vastu. Tormav aeg nõuab ajaloo kirjapanekut. Vabatahtlikkuse ilmingute puudumisel – lugupeetud tegijad eile ja täna – leiate mind varsti teie uksele (ka südametunnistusele) koputama.

Koostööd ajaloo jäädvustamisel soovides,

Enno Alliksaar

Sõbrapäev lasteaias Pesamuna

14. veebruar on valentini- ehk sõbrapäev. See on teadagi vahva ja tore igal juhul, kuid sel aastal lasteaias oli see eriti sõpraderohke!

Rotiaastale pühendatud sõbrapäeva mängupeole oli oodata mitmeid külalisi, kes kõik kenasti ka kohale jõudsid. Lisaks lasteaiaperlele osales meie mängupeol Madona lasteaedade muusikaõpetajate delegatsioon, kes külaskäigul Rapla maakonda otsustas külastada ka Järvakandi lasteaeda Pesamuna. Nendega olid kaasas ka Rapla maakonna alushariduse peainspektor

Aime Peets ning Rapla maakonna lasteaias muusikaõpetajate sektsiooni juhataja Eve Adang.

Peole jõudsid ka Rotid (üks otse Roomast, teine kohalik kirikurott). Sel hommikul rottideks kehastunud lasteaiasõpetajad Tiit Rüüs ja Sirje Ahtijainen olid rottidest ja sõpradest väga vahva meeleoluga ja hariva näidendi kokku kirjutanud. Saime teada, et rotid elavad ainult seal, kus on piisavalt toitu ehk et kus on jõukust, turvalisust ja heaolu. Nii et üks rott majapidamisse kulub täitsa ära!

Külalised Madonast jäid käiguga väga rahule! Ei seganud seegi, et meie läti keelt ja nemad eesti keelt ei mõistnud. On olemas üks universaalne keel - muusikakeel. Ühised ringmängud õnnestusid esimese korraga! Tore ja lõbus oli üheskoos sõbrapäeva tähistada!

Kui kommid sõõdud, rottidel luba lasteaeda elama jääda saadud (et lasteaias veelgi paremini minema hakkaks), uudistasid meie läti sõbrad veel lasteaiamaja.

Aime Peetsi sõnul õnnestus meie üritus igati. Imestust avaldati

selle üle, et meie lapsed oskasid suurepäraselt käituda: näidendit kuulati ja vaadati huviga, rahulikult, segamata. Samas osalesid lapsed peol väga aktiivselt ning ei võõrastanud meie kaugeid külalisi sugugi!

Meeldiv on tõdeda, et meie igapäevase töö vilju (laste õige suunamine ja juhendamine) said näha ka inimesed väljastpoolt maja. Täna kõik, kes sõbrapäeva peo edukasse kordaminekusse oma panuse andsid!

Heivi Kipper

Lasteaed Pesamuna juhataja

SPORT

Koreas silma teritamas

Märtsi teisel poolel viibisid Koreas treeninglaagris Vibuklubi “Ilves” laskurid olümpiakandidaadid Bessi Kasak, Anneli Preimann ja Siret Luik ning olümpiakoondise treener Raul Kivilo, eesmärgiks ettevalmistumine lähenevateks rahvusvahelisteks tiitlivõistlusteks.

Aprilli osaletakse Horvaatias MK-etapil.

Siret Luik

Kolm esikohta

13.02 Kohilas toimunud Rapla mk koolinoorte kergejõustiku sisemeistrivõistlustel läks hästi meie kooli C-kl võistlejatel. Poistest sai kolm esikohta V klassi noormees Egert Tomingas (60 m tõkkejooksus (10.71), topispallitõukes (3kg- 8.89) ja teivashüppes (2.20)). Parima tulemuse saavutas Egert aga hoopis kõrgushüppes – 1.40 tähendas isikliku rekordi ja võitjaga sama tulemust, kuid katsetega tuli leppida teise kohaga. Tütarlaste kõrgushüppes tabas sama saatus Agnes Jevstafjevit, kes hüppas isikliku rekordi (1.25) ja pidi esikoha samuti loovutama katsetega. Topispallitõukes sai tubli kolmanda koha Anett Kaldas (6.53).

5.03 Kohilas toimunud maakonna TV-10 olümpiastarti II etapil sai esikolmikukoha vaid Egert Tomingas, teivashüppes andis 2.20 seekord katsetega võidu.

Tallinnas peetud vabariiklikul etapil suutis Egert aga lõpuks isikliku tipmargi 2.34-ni viia. Paremate hulka see ei viinud, kuid annab lootust eeloleval suvel kooli kuni 12 a rekordini (2.50) jõuda.

Egert Tomingas võidetud auhindadega.

Margus Sepp

“Ümber maakera”

Sel aastal aitasid Järvakandi tervise liikumise harrastajad 23. veebruaril ürituse “Eesti terviseradadel ümber maakera” raames koguda ümber maakera kõndimise kilomeetreid. Seekord tiiru maakerale peale ei saadud, sest kõndides on kilomeetreid koguda vaevarikam kui suusatades. Järvakandis oli seekord osalejaid 54 (noorim aastane Merilin Valdas ja vanim 76-aastane Linda Villido), kes läbisid kokku 345 km. Antud oludes tubli tulemus! (näiteks Palukülas registreeriti vaid 3 inimest ja 21 km).

On hea näha Järvakandit riigi terviseradade nimistus tublide arvuliste näitajatega!

Tiia Hansar

Kuidas Sa aga Järvakandi sattusid?

Mul on üks väga hea eestlasest sõbranna. Uurisin tema kaudu, kas mul oleks võimalik tulla Eestisse praktikale. Ta võttis ühendust Eesti Kunstiakademiaga ja sai tuttavaks emeriitprofessor Maie-Ann Raunaga. Edasi sujus juba kõik hästi, Maie-Ann Raun soovitas Järvakandit ja aitas korraldada kõik ülejäänud.

Kuidas Sulle Järvakandis meeldib?

Järvakandi meenu- tab mulle Kosta Bodat, mõlemad on väikesed armsad kohad, kus tegeletakse palju klaasiga. Siinne klaasistuudio on

aga mõneti erinev. Väga suur erinevus on klaasis. Meie kasutame Rootsisis puhumiseks soodaklaasi, mis seisab kaua aega soe ja kergesti töödeldav, kui ta klaasiahjust välja võtta. Järvakandi klaasikojas kasutusel olev klaas on pärit aga klaasivabrikust. See klaas on mõeldud eelkõige pudelite tootmiseks automaatselt. Seega peab see klaas väga kiiresti jahtuma ja sellist klaasi klaasikojas puhuda on päris keeruline. Pead olema väga kiire ja osav. Aga ma sain sellega hakkama!

Eili Soon
Järvakandi
Klaasimuseumi
teadur-pedagoog

Eesti Vabariigist, Anton Hansen Tammsaarest ...

Jaauariku viimasel neljapäeval istus raamatukogu väikeses saalis taas Neljapäevaklubi seltskond. Seekord meenutati Eesti Vabariigi ajaloo olulisemaid sündmusi. Heli Augjärvi tuletas meile meelde kõike seda, mida enamus meist kunagi kuulnud oli, aga mis võis olla ka mälusoppidesse ära eksinud. Vestleja lisas ka üksikasju, mida kunagine nõukogulik ajalugu oli maha vaikinud ja seega kuulajatele vähem tuntud. Sellel õhtul käsitlesime Eesti Vabariigi loomislugu - vanemat aega eestlaste vaimsest ärkamisest kuni Eesti Vabariigi väljakuulutamiseni. Ringi käis ka kunagi ilmunud ajakirja "Vabanduslõhe Lood" päevinäinud väljaanne. Rita Merekivi luges seal meile ühe loo, millele järgnes elav mõttevahetus.

Oli ka teine põhjus, miks jaanuari lõpul kokku tuldi. 30.jaanuaril 1878 oli sündinud meie esikirjanik A.H.Tammsaare. Nüüd juba 130 aastat tagasi. Tammsaarest kui inimesest ehk härra Hansenist kõneles Gitta Vaino. Härra Hansen oli väga tagasihoidlik, ei soovinud kunagi olla tähelepanu keskpunktis. Nii ei istunud kirjanik oma juubelipidustusel "Estonia" teatris esireas, vaid eelistas oma kodu mõnusat üksiolemist. Samas hoidis ta väga oma perekonda või suhtles lihtsate inimestega oma turulkaikudel. Lubasime meelde jätta Tammsaare õhkamist: "Ah, nii ilus ja hea on loota ning uskuda!" Tehkem siis nii, nagu ta ütles.

... ja veest – tuttavast ning samas nii tundmatust

Veebruariku viimasel neljapäeval oli järjekordne N-klubi ettevõtmine, kuhu olid kutsutud ka teisi teemast huvitatud alevielanikke. Meil oli külas juba tuttav teemeister Vahur Kell. Seekordse tuleku ajendiks polnud aga teetseremoonia, vaid meie igapäevane vesi: tuttav ja samas tundmatu. Teemeister tuletas samas meelde, et tee headus sõltub väga palju vee kvaliteedist. Tol õhtul kõlas tihti - joogem rohkem head ja puhast vett.

Väga sisendava info saime filmist. Nähtud kaadrid selgitasid vee olulisust inimese elus ja andsid piltliku ettekujutuse veest looduses. Hämmastavad olid uudised, et elaval veel on mälu ja ta reageerib nii sõnale kui muusikale, milline suur vahe on allikaveel ja kraaniveel ning mida kujutab endast elutu vesi. Õhtu käigus saime teada, miks on kasulik jääsulavesi ja mida teeb hõbelusikas veekannus.

Tõdesime, et meile nii tavalisena tunduval veel on paljudi avaldamata saladusi. Üks on aga kindel: vesi on elu ja kui vett pole ei meie ümber ega meis, oleme hädas ja haiged. Õhtust jäid kõlama Vahur Kella sõnad: alustage päeva klaasi tervistava veega! Ja jooge terviseks!

Gitta Vaino
Neljapäevaklubi

Rita Merekivi

Üldplaneeringust

Valla arengu järjepidevuse tagamise tähtis element on üldplaneering.

30.jaanuaril 2006. aastal algatas Järvakandi Vallavolikogu üldplaneeringu muutmise vajadusega kaasajastada senikehtivat. Uue üldplaneeringu koostamisega tegeles töögrupp koosseisus Ü.Kannelmäe ja S.Aadla - A&L Management Eesti AS, M.Järvik, E.Alliksaar, S.Mett, E.Salumäe, T.Uuk, A.T Vasnu, L.Lindmaa, V.Bereznev. Lisaks kaasati töösse volikogu liikmeid, valla ametnikke ja valla elanikke. Arutelude tulemusena on tänaseks töö lõppjärgus ja uus üldplaneering ootab volikogu poolt heakskiitmist.

Üldplaneeringu tööversiooniga on võimalik tutvuda valla kodulehel (www.jarvakandi.ee), pealkirja Ehitus ja planeeringud all.

Küllli Muromägi
majandusnõunik

Lugupeetud valla ettevõtjad!

Tuletame meelde, et hiljemalt 15. aprilliks peab ettevõtja esitama kindlustuse registreeringu õigsuse kohta majandustegevuse registris (MTR). Ettevõtja võib valida, kas teha seda taotlusena paberandjal või kasutada digitaalset võimalust. Sellisel juhul tuvastatakse ID-kaardi abil äriregistri andmete alusel ettevõtja esindusõigus.

Registreering, mille andmeid õigeaegselt ei kinnitatud, peatatakse 1. maist. Vajaliku info leiate Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi veebilehel www.mkm.ee asuvast MTR-st.

Asudes kinnitama oma registreeringu õigsust, tuleb eelnevalt kontrollida MTR-s vastava registreeringu andmeid. Juhul, kui ettevõtja taotluse alusel on registreering tehtud või selle andmeid muudetud kolme kuu jooksul enne 15. aprilli, ei pea registreeringut enam täiendavalt kinnitama.

Registreeringu õigsuse kinnitamise ja registreeringu muutmise eest ei tule tasuda riigilõivu.

Sigrid Algre
vallasekretär

JÄRVAKANDI KLAASIMUSEUMI III KLAASIPÄEVAD

Esmaspäeval 21. aprillil 2008. a kell 10.00 – 17.00

KLAASIKONVERENTS "EESTI KLAAS 380"

- 10.00 kogunemine näitusemajas, registreerimine
- 10.15 näituse "Hüti klaasikoda 380" avamine; Mart Järvik, Järvakandi vallavanem
- 10.20 Eesti Ajaloomuuseumi kogudest koostatud näituse tutvustus; Maie-Ann Raun, Eesti Kunstiakadeemia emeriitprofessor
- 10.35 "Hüti klaasikoja ahjust"; Maie-Ann Raun
- 10.45 kogunemine üle tee Järvakandi Rahvamaja saali klaasikonverentsile, registreerimine jätkub
- 10.50 "380 aastat klaasitööstuse algusest Eestis Hüti klaasikojas"; Maie-Ann Raun
- 11.10 "Hiiuimaast 17. sajandil"; Helgi Põllo, Hiiu- ja Saaremaa Muuseumi peavarahoidja, ajaloolane-etnoloog
- 11.40 "Early Finnish Glass Production"; Kaisa Koivistu, Soome Klaasimuseumi kuraator, PhD
- 12.20 – 13.30 lõunavaheaeg
- 13.30 "Old Glass In Latvija"; Anna Vesele, Sunderlandi Ülikooli doktorant
- 13.50 "Lõhised klaasitehnoloogiad Palamuse klaasikojas"; Liisi Junolainen, EKA magistrant
- 14.10 "Nõlva klaasikoja ajaloo"; Sergei Seeland, koduloolane
- 14.30 "Tootekujundusest Eesti klaasitööstuse Osühisuse "EKO" Eidapere klaasivabrikus 1920.ndatel aastatel; Eili Soon, Järvakandi Klaasimuseumi teadur-pedagoog, EKA doktorant
- 14.50 "Klaasist ja klaasidest teadlase pilgu läbi"; Jaak Kikas, TÜ professor
- 15.30 – 15.50 kohvipaus
- 15.50 "Säravad Paide Püha Risti kiriku vitraažid"; Eve Koha, EKA dotsent ja doktorant
- 16.10 "Järvakandi Klaasivabriku Erakoolist Järvakandi Gümnaasiumiks; Enno Alliksaar, koduloolane, vallavolikogu esimees
- 16.30 "Klaas ja muuseum Järvakandis – olevik ja tulevik"; Allan Kima, Järvakandi Klaasimuseumi juhataja
- 16.50 – 17.00 esinejate tänamine ja konverentsi lõpetamine

Klaasimuseumi ja klaasikoda avatud kuni kella 18.00

Mis on Tervisetuba?

Seletamatu väsimus, ebakindlus, närvilisus, ükskõiksus, ängistus, eraldumissoov, halvnevad suhted. Inimene pöördub arsti poole ning analüüside järgi justkui muretsemiseks põhjust pole. Haigust pole, aga jõudu ka ei ole. Erinevad stressid ehk pinged viivad selleni, et infovahetus keha erinevate osade vahel katkeb. Kui innervatsioon on häiritud pikemat aega, tekib vastavas piirkonnas haigus.

Tervisetuba on koht, kus inimene saab olla iseendaga, tegeleda eneseuurimisega. See on koht, kus saab õppida kuulama oma enese keha, mida tal sulle öelda on – kuhu ja miks jõud kaob?

Oma jõu taastamiseks-tasakaalustamiseks pakun erinevaid massaažiliike, hingamis-, venitus- ja tasakaaluharjutusi. Massaažiliikidest saab valida klassikalise rootsi- ehk lihassmassaaži; spordi- ehk "pinguta-lõdvesta-venita" massaaži; segment- ehk taastusravimassaaži; Tai massaaži ehk "laisa inimese jooga" ja shindo ehk "Vaimu tee" vahel.

Kadrin Karro
Massöör
Info tel 53 448 704

TERVISETOA

avamine

15. aprillil kell 12

Teenindusmaja II korrusel

*tervistav India masala tee ja ökomaiustused

*loosimisele läheb kolm "Kinkekaarti"

Oled oodatud!

ROCK RABAB

12.APRILLIL

JÄRVAKANDI RAHVAMAJAS

SISSEPÄÄS ALATES 17

LAVALE TULEB 10 NOORTEBÄNDI

ÕHTULE PANEB PUNKTI
JMKE

sissepääs 75 KROONI

Kui tahad rohkem teada, helista 53944694 (Rea)

Jumalateenistused Järvakandi Pauluse kirikus

Pühapäeval, 6. aprillil kell 16 lisraeli reisimuljeid sõnas ja pildis

Pühapäeval, 20. aprillil kell 16 armulauaga jumalateenistus

Pühapäeval, 27. aprillil kell 16 vene- ja soomekeelne

ülestõusmispüha jumalateenistus

Jumalateenistused Järvakandi (Kehtna) Peetri kirikus

Pühapäeval, 27. aprillil kell 15.30 armulauaga jumalateenistus

Õnnitleme

85

Herta – Aliis Laino

80

Aime Annuk

75

Endel Hinsberg

Volfrid Teesalu

Eha Saar

70

Margarita Toompalu

Meida Loidap

Märtsis sündinud

Liisbet Pundi

3. märts 2008

Laine Kergets
30.12.1938
– 10.02.2008

Naisterahvas otsib tööd Järvakandis või selle lähikümbuses. Tel 5637 7292.